

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, sreda 25. januarja 1939

Cena posamezni številki 1'50

Ob veliki obletnici

Nikdar še ni vsa Jugoslavija nobene pogodbe s tujo državo tako iskreno in s takšnim veseljem pozdravila kakor pred dvema letoma sklenjeni pakt prijateljstva z Bolgarsko. Bilo je to tudi naravno. Saj je ta pakt izviral iz najbolj osnovnega slovanskega prepričanja, ki je še vedno temelj vsega političnega naziranja Jugoslovancev. A ne samo to! Veliki dogodki po zunanem svetu so dokazali, da morejo postati mali narodi plen velikih narodov, če se ne združijo. Vsaka balkanska država je sicer tudi sama po sebi močna, vendar pa ni nobena tako močna, da bi se mogla uspešno upreti tujemu prodiranju. Vse balkanske države skupno, tudi le nekatere njih, pa so tako močne, da se jim ni treba bati nobenega tujega prodiranja, temveč da morejo samostojno voditi svojo politiko. Posamezne balkanske države bi mogle biti kolonialno ozemlje velesil, združene pa nikakor.

Zato je z navdušenjem pozdravilo prebivalstvo Jugoslavije in Bolgarske pakt prijateljstva med Jugoslavijo in Bolgarsko, ki ga je pripravil blagopokojni kralj Aleksander skupno s carjem Borisom in ki sta ga 24. januarja 1935. podpisala ministrska predsednika Kjuseivanov in Stojadinović.

Ko pa je prebivalstvo ta pakt pozdravljalo, ga je pozdravljalo predvsem zato, ker je bilo prepričano, da je novi pakt samo uvod k intenzivnemu in sistematičnemu delu k zblizanju obeh narodov na vseh področjih političnega, gospodarskega in kulturnega sodelovanja. Ljudstvo Bolgarske in Jugoslavije je že videlo v prijateljskem paktu med obema državama onaj veliki dogodek, ki je na stežaj odprl vrata med obema narodoma, da moreta v vsakem pogledu začeti na široko koristno sodelovanje.

To pričakovanje ljudstva se ni čisto uresničilo. Deloma zato, ker se v mednarodnih odnošajih navadno takšne stvari sploh bolj počasi razvijajo, deloma pa so vplivali tudi drugi razlogi, ki pa v ljudstvu niso našli prave opore. Ljudstvo se svojemu pričakovanju ni odpovedalo in začeli so se medsebojni bolgarsko-jugoslovanski obiski, ki so ljudstvo še bolj potrdili v njegovi veri, da je čim ožje in čim odkritosrejnije sodelovanje za oba naroda v največjo korist.

Posebno pa so pozdravili sklenitev prijateljskega pakta gospodarski krogi, ki so tudi kot prvi začeli z medsebojnimi bolgarsko-jugoslovanskimi obiski. Gospodarski krogi pa se seveda niso zadovoljili s tem, da bi le platonično govorili o zblizanju med Bolgarsko in Jugoslavijo, temveč so sporazumno izdelali tudi načrt za praktično sodelovanje obeh narodov. Na skupni seji bolgarskih in jugoslovanskih gospodarskih ljudi v trgovinski zbornici v Sofiji so se stvarno obravnavale vse možnosti sodelovanja in ugotovilo se je, da je možnost zelo mnogo. Tako bi dogovor obeh držav glede izvoza agrarnih proizvodov in uvoza industrijskih izdelkov močno dvignil gospodarsko pozicijo obeh držav v zunanem svetu. Tudi za trgovinsko izmenjavo so se ugotovile na seji velike možnosti in kasneje so se nekatere teh tudi začele izvajati.

Ko pa so se obravnavali nekdanji stiki med Bolgarsko in Jugoslavijo oz. Srbijo in ko se je razpravljalo o tem, kako bodoče gospodarske stike obeh držav poglobiti, je naravno morala postati predmet razprave nekdanja carinska unija med Srbijo in Bolgarsko. Blagodejnost te unije v preteklosti je bila na dlani in izpričana tudi s tem, da so ji tuje sile z vso besnostjo nasprotovale. Vsi gospodarski ljudje pa so bili tudi prepričani, da je tudi za bodoče ta unija najboljša podlaga za medsebojno gospodarsko sodelovanje. Na številnih zborovanjih je

bila ta misel kasneje tudi ponovno poudarjena, najbolj mogočno na velikem trgovskem kongresu v Ljubljani, ko so se zanjo z največjim navdušenjem izrekli Srbi, Hrvati, Bolgari in Slovenci. A ne samo izrekli, temveč tudi za realizacijo te misli se je začelo delati in izvoljen je bil tudi že odbor jugoslovanskih in bolgarskih trgovcev, ki naj to misel izvede.

Gospodarski krogi Jugoslavije in Bolgarske so torej pokazali realno pot za intenzivno in koristno sodelovanje obeh držav. Ob drugo obletnici velikega dogodka, ko je bil sklenjen pakt prijateljstva

med Bolgarsko in Jugoslavijo, želimo le eno, da bi čim prej po tej poti tudi obe državi krenili. Mnogo bolj ko pred dvema letoma je čim ožje sodelovanje obeh držav potrebno in če kdaj, ima danes realno podlago bolgarsko-jugoslovansko bratstvo. Bila bi velika napaka, če bi še nadalje odlašali s praktičnim izvajanjem tega bratstva. Ko se vse združuje v bloke in alianse, bodimo eno vsaj mi, ki smo si tako blizu, da moremo reči, da smo eno po krvi in jeziku. Tem bolj, ker nas skupni interesi vežejo že davno.

za povečanje voznega parka bolgarskih železnic, ki je zelo pomanjkljiv. Pomanjkanje vagonov na Bolgarskem je tako veliko, da je morala Bolgarska najeti 11.000 vagonov iz tujine, da je mogla izvoziti vse grozdje. Seveda se je s tem izvoz podražil. Tudi kreditna pomoč Nemčije Bolgarski, ki je bila dogovorjena ob zadnjem obisku nemškega gospodarskega ministra dr. Funka v Sofiji, se bo večinoma porabila za nabavo voznega parka in železniškega materiala. S tem se bo znatno olajšal izvoz bolgarskih agrarnih proizvodov.

Pomanjkanje kapitala je eden glavnih vzrokov, da Bolgarska ne more v večji meri izkoristiti svojih naravnih rudnih bogastev. Tudi industrializacija države trpi zaradi tega.

Struktura bolgarskega gospodarstva je zdrava in dežela tudi gospodarsko napreduje. Mogla pa bi še v večji meri, če bi imela več kapitala. Z vso vnemo pa dela današnja Bolgarska na to, da bo mogla v vedno večji meri izkoristiti svoja naravna bogastva.

Občna zveza bolgarskih trgovskih združenj

Občna zveza bolgarskih trgovcev je med velikimi uradnimi gospodarskimi organizacijami, katere zastopniki tvorijo v zvezi z organizacijami obrtnikov, industriancev, kmetovalcev in delavcev splošni gospodarski svet. Ta gospodarski svet — ki ga Jugoslavija še vedno nima — je stalna ustanova, ki sodeluje tako z vlado ko s sobranjem pri obravnavi vseh gospodarskih vprašanj. Občna zveza bolgarskih trgovcev šteje danes 85.105 članov, njeno članstvo pa naj v najkrajšem času doseže 100.000. Dne 19. decembra se je začela velika propaganda za vstop v to zvezo. Ta dan je zveza izvedla med svojimi člani tudi veliko zbirko, ki je dala 10 milijonov levov. To vsoto so nato bolgarski trgovci odstopili vojnemu ministru za nakup štirih letal. Bolgarski trgovci so znani po svoji visoki strokovni usposobljenosti, njih zbirka pa pričča tudi o njih velikem patriotizmu. Da so bolgarski trgovci tudi vneti propagatorji ideje zblizanja z Jugoslavijo, ni treba še posebej poudarjati, saj smo to vsi videli na velikem ljubljanskem trgovskem kongresu.

Važna seja za lesno gospodarstvo v Zagrebu

Položaj na svetovnem lesnem trgu postaja vedno bolj kompliciran ter zato doživlja naš lesni izvoz vedno nove težave. Posebno aktualno pa je postalo vprašanje lesnega izvoza v Nemčijo, ker je padec klirinške marke ustvaril nov položaj. Tudi vprašanje lesnega izvoza v Italijo in v vse neklirinške države je zelo akutno. V zvezi s tem pa se odpira tudi vprašanje tečajev vseh drugih deviz. Vsa ta vprašanja se morajo temeljito proučiti. Zaradi tega je sklicana za ta četrtek, to je 26. januarja ob 10. dopoldne v dvorani zagrebške borze

plenarna seja Stalne delegacije lesnega gospodarstva v kraljevini Jugoslaviji

s tem dnevnim redom:

1. razprava o izvozu lesa in o potrebnih ukrepih za pospeševanje tega izvoza;
2. morebitni predlogi.

Lesni izvoz v Nemčijo se bo zmanjšal

Velik del za letos določenih kvot porabljenih že lani

Lesni kontingent za Nemčijo je bil že itak znižan v korist izvoza agrarnih proizvodov, ki pa se mnogo laže spravijo na tuje trge kakor pa les. Sedaj pa se poroča iz Berlina, da bodo mogli naši izvozniki porabiti le znatno nižje kontingente, kakor so bili določeni za leto 1939., ker so bili ti kontingenti že lani v veliki meri izrošeni. Tako poroča »Reichsforstamt«, da je znašala kvota za IV. tromesečje 1938. 2.786.000 RM, na račun te kvote pa je bilo že v prejšnjih tromesečjih porabljenih 2.436.000 RM. Za IV. tromesečje 1938. je ostalo torej le 350.000 RM. Ta kontingent je bil na nemške firme tudi razdeljen.

Popolnoma samolastno pa je bilo lani potrošeno od kontingenta za I. tromesečje 900.000 RM. To blago se je v Nemčijo tudi že uvozilo. Plačalo pa se bo to blago v tem tromesečju.

Položaj za naš lesni izvoz v Nemčijo je torej naslednji:

Skupno je bil za I. tromesečje 1939. določen kontingent v višini 2.736.000 RM. Od tega kontingenta

je bilo vzeto v II. in III. tromesečju 1938. predjema za 850.000 RM, v IV. tromesečju 1938. pa za 900.000 RM, torej skupno za 1 milijon 750.000 RM. V I. tromesečju 1939. se more torej podeliti le še lesa za 986.000 RM. Ta vsota se bo razdelila tako, kakor je bilo določeno s protokolom v Crikvenici.

To samolastno vzevanje predumov na letošnji kontingent je na vsak način treba ostro obsoditi. Množe se tudi pritožbe, da se v Nemčiji nekatere firme nedopustno favorizirajo in da pri tem ne igrajo važne vloge le čisto poslovni oziri, temveč tudi drugi. To se mora na vsak način nehati in zato je potrebno, da se tudi naši lesni izvozniki dobro organizirajo, ker drugače tem samovoljnostim ne bodo mogli napraviti konca.

Naši lesni izvozniki bodo zaradi tako nedopustnega znižanja dejansko še prostega letošnjega kontingenta prišli v prav veliko zadrego.

Tako je bilo pri »Überwachungsstelle für Holz« v Berlinu do dne

7. januarja vloženih 300 uvoznih prošelj, in sicer za uvoz:

	RM
trdega okroglega lesa za	2.220.000
trdega rezanega lesa	1.730.000
pragov	3.033.000
lesa za sode	392.000
rezanega lesa iglastega	
drevja	3.558.000
hrastovih in bukovih	
frizov	1.000.000
skupno:	12.533.000

V tej vsoti je zapopadeno tudi za 628.000 RM avstrijskih prošelj za uvozna dovoljenja.

Za 12.533.000 RM je torej prošelj, v I. tromesečju pa se more izvoziti lesa le za 986.000 RM.

Naravno je, da bodo zaradi tega naši izvozniki v veliki stiski in da bo to slabo vplivalo na ves lesni trg.

Upamo, da se bo na seji v Zagrebu temeljito proučilo to vprašanje in da se bodo tudi sprejeli potrebni sklepi, da v bodoče tako samolastno jemanje predjemov na kasnejša tromesečja ne bo več mogoče.

Gospodarska politika Bolgarske

V mnogo večji meri kakor v drugih državah južnovzhodne Evrope je na Bolgarskem kmetijstvo podlaga vsega gospodarstva. Misel o industrializaciji dežele je bila na Bolgarskem zelo previdno izvedena in posledica tega je, da je kmetijstvo v Bolgarski na mnogo višji stopnji kakor v vseh Bolgarski sosednih državah, industrija pa kljub svoji dobri podlagi manj vplivna. Posebna skrb v bolgarski zakonodaji in v vseh trgovinskih pogodbah z drugimi državami je posvečena kmetijstvu. V veliko korist bolgarskemu kmetijstvu je tudi to, da si je znalo pridobiti zagotovljen odjem v drugih državah, zlasti pa v Nemčiji. Seveda se je moralo zato bolgarsko kmetijstvo tudi prilagoditi zahtevam in potrebam tujih trgov, v zadnjem času zlasti nemškemu trgu. Zaradi tega so se velike ploskve rožnih nasadov, ker so se rože in rožno olje izvažali le malo v Nemčijo, prilagodile za kulturo zdravilnih ter industrijskih rastlin. Ta sprememba v bolgarskem kmetijstvu se je izvršila in se vrši

pod državnim vodstvom. Tako se je povečala ploskev, posejana s poprovo meto za desetkratno, ker se za to rastlino Nemčija posebno zanima.

Slabe letine na Bolgarskem, kakršna je bila n. pr. lanska, se na Bolgarskem ne morejo nadomestiti z večjim izvozom industrijskih izdelkov, temveč se morajo kompenzirati zopet samo z večjim izvozom agrarnih proizvodov. Tako se je lani Bolgarski posrečilo, da je izpadek na pridelku pšenice nadomestila z večjim izvozom grozdja in tobaka. Izvoz tobaka se je n. pr. povečal od 29 na 57 milijonov levov (do oktobra 1938), dočim se je dvignil izvoz grozdja od 110 milijonov levov v I. 1937. na 202 milijona levov v I. 1938. Bolgarski se je na ta način posrečilo, da je bila v trgovini z Nemčijo aktivna ter je ta aktivni saldo znašal do oktobra 1938 27 milijonov levov. Že v letu 1937. je bila Nemčija v bolgarskem izvozu na prvem mestu, nato ji je sledila Anglija s 475 milijoni levov, Češkoslovaška z 256 milijoni pa je bila na tretjem mestu, dočim sta

bile Poljska in Italija na četrtem mestu. Lani pa je drugo mesto zavzela Italija, ki je izvozila iz Bolgarske blaga za 336 milijonov levov, dočim je padla Anglija na tretje, Češkoslovaška pa na četrto mesto s približno 145 milijoni levov. V zadnjem času pa je Anglija svoj uvoz Bolgarske zopet znatno zvišala, dočim je znašala udeležba Francije v zunanji trgovini Bolgarske samo 0,3%, a še ta udeležba izvira večinoma od bolgarskega uvoza iz Francije. Zapadne države so postavile svoje trgovinske odnošaje z Bolgarsko predvsem na posojila in kredite, vendar pa zaradi tega dobri trgovinski odnošaji Bolgarske z Nemčijo niso bili moteni.

Od približno 15 milijard tujih dolgov Bolgarske je približno 33% v francoskih, 21% v angleških, 17% v nizozemskih in 13% v rokavah Združenih držav Sev. Amerike. Protij koncu I. 1938. je dala Francija Bolgarski novo posojilo v višini 375 milijonov frankov in se to posojilo obrestuje po 6%. To posojilo se bo zlasti uporabilo

Italija je odložila uvedbo monopola za uvoz lesa

Poročali smo že, da je italijanska vlada sklenila, da monopoli zira lesno uvozno trgovino in da je tudi že določila pet mest, skozi katera bi se uvažal ves les. Za Jugoslavijo je bil določen Trst.

Uvedba tega monopola ni bila od naših lesnih izvoznikov dobro sprejeta in zato so naši zastopniki interverirali v Rimu, da se novi monopol spremeni in prilagodi jugoslovanskim potrebam. Zlasti je bilo to potrebno, ker so nastala velika nesoglasja tudi med velikimi in malimi uvozniki.

Kakor sedaj poroča »Jug. Kurir«, je italijanska vlada sklenila, da se organizacija monopolske družbe za uvoz lesa v Italijo odloži do 1. junija, dočim bi družba sama začela poslovati šele prihodnje leto.

Upati je, da pride v tem času do sporazuma z našimi lesnimi izvozniki.

Naši »rekordi«

Naši časopisi silno radi uporabljajo besedo rekord. Tako smo že ponovno čitali o naši rekordni žetvi pšenice, drugič o rekordni žetvi koruze, tretjič zopet o našem rekordnem izvozu, potem o rekordni rudarski proizvodnji itd. Če bi malo globlje pogledali te številke, bi pa videli, da so ti rekordi silno žalostni. Ni rekord v tem, če smo pridelali eno leto nekaj več pšenice ali koruze ko druga leta, ker je poleg tega ta višji pridelek navadno le božji blagoslov, ne pa delo naših rok. Nasprotno bi morali tudi takrat, kadar je žetev koruze pri nas zelo velika, lepo o rekordih molčati, ker je resnica ta, da pridelajo v Nemčiji pri mnogo slabših klimatičnih razmerah in na mnogo slabši zemlji tudi dvakrat več na hektar kakor pa mi. Naš tako hvalisani rekord je prav za prav le rekord na slabše, je rekord navzdol.

Zato postajamo z večnim poudarjanjem rekordov res že smešni. Nikjer na svetu se ne govori o rekordu, če je kdo preletel 200 metrov v 20 sekundah, pa čeprav bi bil to najboljši rezultat v dotični deželi. Toda ta uspeh je tako žalosten, da se sploh posebej ne omenja in zanj se beseda rekord ne more uporabljati. Približno na tej stopnji pa so naši rekordi izvoza in proizvodnje. Bilo bi dobro, če bi se manj hvalili, pa več delali — in predvsem kritično delali, pa čeprav kritika ni danes najbolj priljubljena ovetka.

Delo banovinskega turističnega sveta

Poslovni odbor banovinskega turističnega sveta je imel dne 21. t. m. svojo 10. sejo. Na dnevnem redu so bile razprave o naročtu dela pri pospeševanju turizma s posebnim oziranjem na stanje in potrebe turističnih krajev na ozemlju bivše ljubljanske oblasti, aktualnih nalogah pri pospeševanju zimskega športa glede na interese turizma ter o dnevnem redu plenarnega zasedanja banovinskega turističnega sveta, ki bo dne 6. februarja t. l. v Ljubljani. Poleg tega je poslovni odbor obravnaval: vprašanje udeležbe dravske banovine na svetovni razstavi v New Yorku in je v zvezi s tem poudaril potrebo, da se obisk te razstave propagira med izseljenci. Nadalje so se obravnavala še naslednja vprašanja: vprašanje ustanovitve osrednjega arhiva za slikovni material; vprašanje odstranitve ovir (potne listine, vizumi itd.), ki bi mogle škodovati poletni turistični sezoni 1939; priprave za FIS-ino prireditve leta 1941. ali 1942. itd. Skoraj o vsem tem so bile dane kr. banski upravi koristne pobude. O delu važnejše in aktualnejše stvarine (ukrepi za zagotovitev ugodne sezone, odprava prometnih nedostatkov, ureditev

cest, raztegnitev veljavnosti nedeljskih kart na praznike, revizija § 11. železniške tarife v korist tuzemskih turistov) bo imel priliko spregovoriti še zbor banovinskega turističnega sveta.

Konkurzi - poravnave

Konkurz o premoženju Korena Josipa in Marije v Vitanju se odpravlja, ker ni kritja za stroške postopanja.

Konkurz o premoženju trgovca Ivana Štiberec v Mariboru je odpravljen, ker je bila razdeljena vsa masa.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju trgovinske tvrdke »Ljubljanski oblačilni bazar«, dr. z o. z. v Ljubljani. Poravnalni sodnik Baričević, poravnalni upravnik odvetnik dr. Novak. Narok za sklepanje poravnave dne 7. marca ob 9., rok za oglasitev do dne 18. februarja.

Nadalje je uvedeno poravnalno

postopanje o premoženju posestnika in krojaškega mojstra Karla Dolinska v Mokronogu. Poravnalni sodnik Čoš, poravnalni upravnik odvetnik dr. Orel. Narok za sklepanje o poravnavi dne 25. februarja ob 11., rok za oglasitev do 15. februarja. Dolžnik ponuja 40% kvoto v štirih trimesečnih obrokih ob poročtvu posestnice Albine Dolinšek.

Potrja se poravnava Alojzije Zidar, trgovke v Litiji.

Položaj na žitnih trgih

Inozemska žitna tržišča

Pšenica. Bistvenih sprememb v cenah za pšenico ni bilo, dasiravno je osnovna tendenca slaba. Kot razlog se navaja, da je ponudba in popraševanje takorekoč izenačeno in če je kateri dan bilo kaj več ponudb, so že bile paralizirane s poročili o neugodnem stanju posevkov zaradi vremenskih neprilik itd. Uradno objavljeni žetveni donos v Argentini je za pšenico označen s 86 milij. mq, torej največji donos v poslednjih petih letih.

Mednarodni poljedelski institut v Rimu objavlja svetovni žetveni donos pšenice, ki znaša 1.151.407 tisoč mq. Po tem poročilu bi bil to doslej največji svetovni donos pšenice. Pač naravno, da vlada — zbog razmeroma majhnega popraševanja in velike ponudbe pšenice — na svetovnem trgu depresija.

Splošno stanje žitnega trga se strokovno ocenjuje takole: Po letu 1933. se je na svetovnem tržišču stanje za pšenico občutljivo zboljšalo, v prvi vrsti radi tega, ker so bile stare zaloge razprodane in že tudi porabljene. Žetev v letu 1936./37. je bila v ravnotežju s popraševanjem in ponudbo. Žetveno leto 1938. pa je to tendenco v taki meri dvignilo, da je ponovno nastal problem superprodukcije pšenice. V minulem letu se je namreč pripetilo, kar je zelo redek primer, da so bili klimatični pogoji enako ugodni tako za države izvoznice, kakor za države uvoznice. V desetih izvoznikih državah (brez Rusije) znaša donos pšenice po ha maksimum, kateri je bil sploh dosežen v poslednjih devetih letih. Žetev je ocenjena na 488 milij. mq. proti 423 milij. mq. 1937. leta, in je torej najboljša v zadnjih letih ter znatno višja od povprečnih žetev iz let 1926.—1930. in katerih donos je znašal le okoli 360 milij. mq. — V U. S. A. je skupni donos ocenjen na 930.8 milij. qrs, proti 874 v letu 1937. — Žetev v Kanadi je bila v letu 1937. zelo slaba, dočim izkazuje za 1938. leto 94.7 mil. mq, kar znači v primeri z letom 1937. višek 46.1 milij. mq. Pravkar navedene pokrajine so tedaj pridelale pšenice skupaj 348 milij. mq, proti 292 v letu 1937. — Kar se tiče južne hemisfere je žetev v Avstraliji v letu 1938. za 14 mil. mq. manjša od one v letu 1937. in za 8 milij. mq. manjša od povprečne žetve zadnjih štirih let. Nasprotno pa znaša žetveni donos v Argentini po uradni cenitvi 86 milijonov mq, napram 50 milij. mq v letu 1937.

Tečajji na svetovnih tržiščih so stalno popuščali, ker je bilo ponudb zelo veliko, popraševanj pa razmeroma malo in niti nakupovanje žita po nekaterih državah, kj naj bi bilo nekakšna rezerva za primer vojne, ni vplivalo na spremembo vladajoče stagnacije. Ker znašajo žetveni presežki pšenice 225 milij. mq. ter se cenijo, da je v pasivne države mogoče prodati največ 150 milij. mq, je nastalo zopet vprašanje, kako rešiti žitno tržišče preobilnih zalog, ki zelo kvarno vplivajo na razvoj cene za pšenico.

Koruza

V Argentini je dolgo pričakovani dež ugodno vplival na posevke koruze in hkratu preglati dotedanje skrb zaradi dolgotrajne suše. Pod vplivom te vesti je tendenca za koruzo v Buenos Airesu postala takoj mlačna in so zato popustile tudi cene v Amsterdamu ter Rotterdamu. V Chicagu je popustil tečaj od 52% na 52%, v Rotterdamu pa od 100% na 99%, a v Buenos Airesu od 7'83 na 7'28.

Domače tržišče

Pšenica. Znižanje nakupnih cen za pšenico dne 17. t. m. od strani »Prizada« je tako trgovce, kakor tudi proizvoznike zelo iznenadilo. Nove nakupne cene so zmanjšane za din 20.—, kakor smo o tem že poročali.

V zvezi s tem znižanjem cen je uprava »Prizada« dala naslednjo izjavo: Na bazi dosedanjih nakupnih cen je Privilegovano izvozno društvo nakupovalo na naših tržiščih vse od 14. julija 1938 pa do 17. januarja 1939., in torej vzdržalo več kot šest mesecev v situaciji stalnega nazadovanja cen na svetovnih tržiščih. Nakupne cene z intervencijo din 160.—, baza Tisa, je Privilegovano izvozno društvo določilo takrat, ko je bila notica v Liverpoolu za tekoči termin 5/10 1/4, kar teoretično odgovarja izvozni pariteti din 88.96. Zadnja notica za prihodnji termin znaša v Liverpoolu 4/8, kar odgovarja teoretično izvozni pariteti din 63.44. V času določitve cen din 160.—, baza Tisa, je Privilegovano izvozno društvo plačevalo za pšenico din 71.04 nad liverpoolsko izvozno pariteto. Pri svoji današnji nakupni ceni pa plača din 76.56 nad to pariteto. Na tržišču vlada velika rezerviranost, tako od kupcev, kakor tudi prodajalcev, ker vsi pač čakajo, da se situacija razčisti. Cena je v privatnem prometu popustila od 8 do 10 dinarjev pri mq.

V privatnem prometu notira bačka pšenica, okolica Sombora, še vedno din 150, okolica Novega Sada pa 151 do 152 dinarjev, okolica Srbobrana in Starega Bečija din 151 do din 155, a srednja in gornja bačka din 151.—, gornje banatska din 150.—, srednja in južna banatska, pariteta Vršac din 150 do din 152, sremska, okolica Indjije ter Rume din 151, ostala sremska pšenica pa din 150.

Koruza: Ker tržišče pšenice običajno vpliva na razvoj cene koruzi, je zaradi sedanjega znižanja cen za pšenico popustila tudi cena pri koruzi. Večina trgovcev je ustavila vsak nakup in še vedno čaka, da se nastali položaj razči-

sti. Termnsko blago se sicer ponuja, ni pa zanj nikakšnega zanimanja.

Moka: Situacija je slična oni pri pšenici. Kupci so nakupovanje ustavili, mlinci pa so trenutno še rezervirani ker tudi še ne vedo, na kateri bazi naj bi prodajali svoje izdelke. Pri tem bo seveda ostalo tako dolgo, dokler se situacija ne umiri in se producenti ne sprijaznijo z novimi cenami za pšenico.

Otrobi: Položaj nespremenjen, cene na bazi dosedanjih notic. Na ljubljanski borzi so bile včeraj dosežene te notice:

Koruza:	din	din
času primerno suha, s kvaliteto garancijo, franko nakl. postaja, plačljivo proti dupl. umetno sušena, franko naklad postaja, plačljivo proti duplikatu	107.—	109.—
Pšenica:		
nova, južnobanatska, 77/78 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešetana, plač. proti dupl., franko naklad postaja	155.—	157.50
nova, gor. bačka, 78 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, franko naklad. post.	157.50	160.—
Jemen:		
novi, bački in sremski, 64/65 kg, 2%, suh, zdrav, rešetan, plačljivo proti duplikatu, franko naklad. post.	155.—	157.50
Oves:		
novi, bački, sremski in slavonski, zdrav, suh, rešetan, plač. proti duplikatu, franko vagon naklad. postaja	170.—	172.50
Rž:		
nova, bačka, 72 kg, 2%, zdrava, suha, rešetana, plač. proti duplikatu, franko vagon naklad. postaja	145.—	147.50
Ajda:		
nova (štajerska), zdrava, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, franko vagon slov. nakladalna postaja	125.—	130.—
Mlevski izdelki:		
Moka:	din	din
nova, pšenična 0g, banatska post., ekskl. prom. davek, plačljivo proti duplikatu	245.—	255.—
nova, pšenična 0g, bačka postaja, ekskl. prom. davek, plačljivo proti duplikatu	250.—	260.—
nova, pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	230.—	240.—
nova, pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	210.—	220.—
nova, pšenična 6, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	190.—	200.—
Otrobi:		
pšenični, debeli v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja	110.—	112.50

Politične vesti

Barcelona se mrzlično pripravlja na obrambo. Na vseh hribovih okoli Barcelone kopljejo noč in dan järke in utrdbe. Nacionalisti so se približali Barceloni že na 15 kilometrov.

Prodiranje Francovih čet proti Barceloni se nadaljuje ter so narvarske čete že prekoračile reki Cardoner in Llobregat. S tem je padla zadnja utrdbena črta republikancev pred Barcelono. Francove čete

se že spuščajo v barcelonsko ravnino. A tudi s severa prodirajo Francove čete. Odpor republikancev je bil zlomljen, a se zaradi neprestanih zračnih napadov tudi ni mogel prav organizirati.

Barcelona je v 50 urah doživela 26 letalskih napadov. Nevarnost je, da bo po Madridu še lepa Barcelona popolnoma uničena. Nekateri listi poročajo, da je nastalo zaradi velikega navala beguncev v mestu pomanjkanje živil. Tudi vlada se pripravlja, da se preseli iz Barcelone v mesto Gerono, ki je blizu francoske meje.

Nemčija je sezidala na španski obali pet velikih oporišč za pod-

mornice. Tri oporišča je zgradila v Kantabrijskem morju (od teh eno nedaleč od Francije), dve pa blizu Gibraltara, v Cevti in Malagi. Vsa oporišča so moderno opremljena in zavarovana pred letalskimi napadi. Oporišča imajo tudi velika podzemna skladišča za pogonski material, topove in municijo. Tudi delavnice za popravilo podmornic so v teh oporiščih. V Londonu je napravila vest o teh nemških oporiščih za podmornice veliko razburjenje.

Zaradi prodiranja nacionalistov proti Barceloni je nastalo tako v Franciji ko tudi v Angliji veliko vznemirjenje. Množe se pristaši intervencije v Španiji. Pravijo, da se bo politika nevmešavanja popolnoma ponesrečila, ker bo Španija generala Franca po zmagi takoj prešla v italijanski tabor in da ni misliti na ohranitev španske nevtalnosti. Prav tako so vznemirjeni tudi v Londonu. Prihodnji terek se sestane poslanska zbornica in takrat se bo govorilo tudi o španskem vprašanju. Presenečenja niso izključena.

Če pade Barcelona, potem je prišel čas, kakor je pred nedavnim izjavil Mussolini, da postavi Italija čisto precizno svoje zahteve. S padcem Barcelone bo položaj Italije nedvomno močno utrjen, ker se bo mogla oprati tudi na Francovo Španijo. Francija bo nakrat v tem neprijetnem položaju, da bo morala računati s fronto na treh krajih.

Časopisna polemika italijanskih listov proti Franciji se je zopet pričela. Zlasti poudarjajo italijanski listi, da bi Francija takoj povzročila konflikt z Italijo, če bi kakor koli pomagala republikanski Španiji.

Francoski zun. minister Bonnet je že drugič odložil svoj ekspozé o zunanji politični situaciji, ker čaka, da se položaj vsaj nekoliko razčisti. Zopet je narasla politična napetost do viška.

Z največjo napetostjo se pričakuje Hitlerjev govor ob otvoritvi nemškega parlamenta. Listi poročajo, da bo Hitler v svojem govoru zlasti poudaril nemške kolonialne zahteve in napovedal tudi vojaške ukrepe Nemčije, če bi skušala katera država rešiti ali podpreti republikansko Španijo.

Seje nemškega parlamenta se bo udeležil tudi italijanski zun. minister grof Ciano, ki pride v Berlin v soboto. Namen njegovega prihoda je, da solidarnost Nemčije in Italije prav posebno poudari.

Vrhovno poveljstvo nemške vojske demantira vesti, ki so se razširile v tujini, da je nemška vlada vpoklicala več letnikov rezervistov. Tudi rimska vlada demantira vesti o vpoklicu italijanskih rezervistov.

Stalin je baje odbil prošnjo španskih in francoskih komunistov, da pošlje pomoč v Španijo, temveč je nasprotno odredil, da se mora takoj vrniti iz Španije 800 sovjetskih oficirjev.

Min. predsednik Chamberlain je pozval po radu vse Angleže in Angležinje, da se v čim večjem številu prijavijo k prostovoljni vojaški službi. Listi dodajajo temu pozivu vest, da bo uvedena v Angliji splošna vojna obveznost, če bi se premalo ljudi prijavilo za prostovoljno službo.

Nemški zun. minister v Ribbentrop pride danes v Varšavo, da ob petletnici nemško-polskega pakta poudari njegovo trdnost. Posebnih novih pogoib Ribbentrop v Varšavi ne bo sklenil, pač pa bo skušal rešiti razne spore zaradi nemških in poljskih narodnih manjšin.

Na Korziki je odkrila policija tajno radijsko postajo, ki je zagovarjala italijansko zahtevo po odcepitvi Korzike od Francije.

»Essener National Zeitung«, ki velja kot glasilo maršala Göringa, razpravlja o potovanju čsl. zunanjega ministra Chvalkovskega v Berlin. List pravi, da je bilo potovanje potrebno, ker da so se v Pragi in drugih češkoslovaških krajih pojavili dogodki, ki niso bili v skladu z načelno politiko praške vlade. List pričakuje zato, da češkoslovaškemu narodu ne bo več dovoljeno, da bi v svojih mejah delil čsl. državljanje in prijatelje in sovražnike. List nadalje upa, da ostanejo brez vpliva uradniki, ki so pristaši bivšega predsednika doktorja Beneša. Obisk čsl. zunanjega ministra pa je najbrže tudi utrdil gospodarsko zvezo sudetskih krajev s Češkoslovaško. Končno meni list, da je bil dr. Chvalkovskemu dan tudi nasvet, da tudi Češkoslovaška s svoje strani pripomore k ureditvi madžarsko-češkoslovaških odnosov.

Vojaška vzgoja pred odsluženjem in po odsluženju vojaškega roka je bila v Nemčiji prenesena na SA oddelke, da je ta dejensko postala nemška fašistična milica.

Poljski ministrski predsednik Sladkowski je izjavil v sejmu, da se v Poljski ne bodo izdajali za rešitev židovskega vprašanja nikakoli nasilni ukrepi.

Denarstvo

Beograjske in srbijanske banke

Združenje bank v Beogradu je objavilo statistiko o beograjskih in srbijanskih denarnih zavodih. Iz te statistike posnemamo:

Vseh denarnih zavodov je bilo v Beogradu 67, od katerih 13 ni poslalo nobenih podatkov, v ostali Srbiji je bilo 239 denarnih zavodov, nobenega poročila ni poslalo 42 denarnih zavodov. Po objavljenih podatkih so znašale

	beogr.	srbij.
denarnih zavodov v milijonih din	3372'11	1030'38
aktiva	153'1	16'17
v blagajnah	736'43	336'64
menični portfelj		
tekoči računi		
in depoziti	1630'9	405'48
industr. podjetja	86'29	54'7
nepremičnine	296'17	80'74
vredn. papirji	381'19	89'77
razna aktiva	71'48	36'13
vplačani kapital	1373'95	320'3
razni fondji	323'24	106'76
vloge	661'11	438'72
pasivni tekoči računji	910'5	144'81
razna pasiva	49'95	20'07

45 beograjskih denarnih zavodov izkazuje dobiček 53'28, 9 pa izgubo v višini 11'56 milijona din, od srbijanskih pa 38 dobiček 472 milijona, 159 pa izgubo v višini 15'16 milijona din.

7 beograjskim zavodom je dovoljen odlog plačil, 2 sta zaprosila za odlog. Od zavodov v Srbiji uživa 87 odlog plačil, 16 pa je zaprosilo za odlog. Od beograjskih zavodov je v likvidaciji 1, 1 pa ne obratuje, 5 pa je v poravnavi, od srbijanskih je 1, za 11 pa je odrejena prisilna poravnava. Od vseh 306 denarnih zavodov v Srbiji je torej 94 pod zaščito oziroma je zaprosilo za zaščito, v likvidaciji sta 2, v izvenkonkurzni poravnavi pa jih je 17.

Zanimive so tudi številke o dividendi zavodov. Od 27 beograjskih zavodov je eden izplačal 12%no dividendo, 5 po 10%, eden po 9%, 1 po 8%, 4 po 7%, 2 po 6'5%, 3 po 6%, 1 po 5'5%, 4 po 5% in 4 po 4% ter ena (PAB) po 3%.

Od desetih zavodov v Srbiji, ki so izplačali lani dividendo, je izplačal en zavod 10%, 3 po 6%, 3 po 5%, 1 po 3%, 1 po 2'5% in 1 po 1'5%.

Odlog plačil

je dovolilo kmetijsko ministrstvo zadrugi Kmečki hranilnici in posojilnici v Kamnici pri Mariboru, za dobo šestih let za dolgove, nastale pred 1. aprilom 1935. Obrestna mera za stare vloge po 2%.

Vojna škoda se je na beograjski borzi dvignila od 474—476 na 475'50 do 479'50. Tudi drugi drž. vrednostni papirji so se dvignili in so beležili: 4% agrarne obveznice 61'50, do 62, 6% begluške 90'75 do 91'25, 6% dalmatinske 90 do 90'25, 7% investicijsko 100'25 do 101, 7% Blair 91'75 do 92'50, 8% Blair 98'25 do 99'25 din.

Zelo je zopet oživela črna borza ter so na njej tečaji znatno višji, kakor veljajo oficijalno.

Francoska zavarovalna družba »Nationale« je sklenila, da ustavi vse svoje poslovanje v Češko-Slovaški. Zavarovalne police bo družba odstopila čl. zavarovalnicam.

Angleški listi zelo obširno komentirajo odstop predsednika nemške Reichsbanke dr. Schachta. Listi poudarjajo, da se je dr. Schacht posrečilo financirati gospodarsko obnovo in oboroževanje Nemčije, ne da bi se življenjski stroški v Nemčiji znatno povečali. S svojo delavnostjo da je dr. Schacht vzbudil občudovanje strokovnjakov po vsem svetu. Listi dalje naglašajo dobre odnose dr. Schachta z Angleško banko, kar je tudi znatno olajšalo njegovo delo. Pravi pomen sedanje spremembe v vodstvu Reichsbanke pa se sedaj še ne more preccntiti.

Kancelar Hitler je razrešil njune dolžnosti tudi člana direktorija Reichsbanke podpredsednika Dreisera in direktorja Hilseja. Za člana direktorija banke je bil istočasno imenovan Rudolf Brinckmann.

Gostilničarji proti ljubljanskemu proračunu

Zlašti zahtevajo odpravo davščine na potrošnje in hotelske davščine

V ponedeljek popoldne je bilo v dvorani kolodvorske restavracije zelo dobro obiskano zborovanje združenja gostilniških podjetij v Ljubljani. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik združenja Dolničar, ki je uvodoma pozdravil predsednika Zveze gostilniških združenj zbor. svetnika Cirila Majcena, obč. svetnika Ivana Bahovca in v. d. načelnika finančnega odseka ljubljanske občine dr. Grošlja, ravnatelja Zveze za tujski promet dr. Žizka in zastopnike tiska.

Nato je razložil namen zborovanja. Uprava združenja je sklicala današnje zborovanje, ker sama ne more prevzeti odgovornost za potrebne ukrepe proti predlaganim davščinam za gostinske obrate po predlaganem ljubljanskem mestnem proračunu. V svojem govoru je navedel, kako je prišlo do davščine na potrošnje, ki je zlasti krivična zato, ker jo plačujejo edino gostinski obrati. Položaj gostilničarjev je danes tako slab, da te davščine nikakor ne zmorejo. Vsako leto preneha 20 do 30 gostinskih obratov, promet v gostilnah pa je padel za 60%. Združenje mora zato podpirati vedno več gostilničarjev, ki so brez lastne krivde morali ustaviti obratovanje. Poleg tega se ne sme pozabiti, da gostilničarji itak že v zadostni meri store svojo socialno dolžnost, saj skoraj vsi podpirajo s hrano siromake in dijake. Uprava je zato sklenila, da se bo proti tej davščini borila energično toda legalno. Omenil je, da je bila 5. januarja štiri ure trajajoča konferenca z zastopniki mestne občine in da so na tej konferenci gostilničarji obširno utemeljili svojo zahtevo, da se davščina na potrošnje popolnoma odpravi, hotelska davščina pa zniža na polovico. Ko pa je bil razgrnjen proračun, so videli, da je bila prva davščina znižana za 10.000 din, druga pa zvišana za 50.000 din.

V petih dneh po razgrnitvi proračuna imajo meščani pravico, da ugovarjajo proračunu in to pravico ima tudi združenje. Predsednik Dolničar omenja, da je mestni proračun zvišan za 5 milijonov, da znaša proračunska rezerva 1 milijon in da je torej možnost, da se zahtevi gostilničarjev ugodi.

Nadalje je potrebno, da se električna razsvetljava v gostinskih obratih poceni, da ti ne bodo mrki, ker takšni lokali tudi niso mestu v čast. Tudi vodarina naj se hotelom zaračunava tako, da bo vsakih pet hotelskih sob veljalo kot eno stanovanje in se po stanovanjski tarifi tudi plačevala vodarina. (Odobranje.)

Sledil je referat g. Jeleniča o osnutku novega proračuna.

Omenil je, da je novi proračun zvišan za 5 od 117,8 na 122,8 milijona din. Navajal je razne postavke ter zlasti naglasil, da je bila obč. taksa na bivanje tujecev zvišana od 250 na 300 tisoč, obč. davščina na potrošnje znižana od 400 na 390 tisoč in občinska veselilna davščina od 550 na 500.000.

Občinska davščina na bivanje tujecev v višini 300.000 din je v celoti namenjena fondu za pospeševanje tujskega prometa. In sicer se teh 300.000 din razdeli takole:

za gostilničarsko strokovno nadaljevalno šolo	10.000'—
članarina Zveze za tujski promet	2.000'—
vzdrževanje mestnih prenočišč	2.000'—

propaganda (časopisna in druga)	15.000'—
promenadni koncerti za lokal Zveze za tujski promet	10.000'—
40 izvodov »Kronike«	15.000'—
album mesta Ljubljane	4.000'—
relief mesta Ljubljane	30.000'—
poprava spomenika pri sv. Jakobu	10.000'—
vzdrževanje spomenikov večje prireditve v Ljubljani	82.000'—
razni izdatki	50.000'—
	20.000'—

Ne more se reči, da bi vse te postavke res služile tujskemu prometu.

Sledil je temperamentni in tudi zelo učinkovit referat ravnatelja Skrlepa.

Poudaril je, da plačujejo gostilničarji vse davščine ko drugi stanovi, poleg tega pa še posebne. Vedno se poudarja, kako da se je povečal promet, pozablja pa se, da so cene znižane in da je nastala že umazana konkurenca. — Nekateri že prodajajo palačinke po danarju. Posledica te umazane konkurence je tudi, da se vsaka brozga prodaja kot vino. Meščansko gostilništvo se ne more razviti, obrti propadajo, da je vedno več ljudi nepreskrbljenih.

Sušmarstvo in razne kuhinje ubijajo gostinski obrt. Nič pa se Ljubljani ne mudi, da bi nekaj storila za tujski promet. Zato tujci ne ostajajo v mestu in tranzitni promet je dal Ljubljani le 1'8 odstotka nočnin. Ostro je kritiziral nekatere ukrepe mestnega poglavarstva, zlasti pa pojasnilo mestnega poglavarstva, da izda celo več ko 2 milijona za tujski promet.

Gostilničarji bi morali imeti vsaj 5 zastopnikov v občinskem svetu in del vzroka, da se njih potrebe ne upoštevajo, je v njih premajhnem zastopstvu v občinskem svetu. Velik del krivde pa je tudi v tem, ker nismo dovolj solidarni. Izvajanja g. Skrlepa so sprejeli zborovalci z velikim odobravanjem.

Nato je govoril predsednik Zveze gostinskih podjetij

Ciril Majcen.

Podal je obširen pregled, kako je prišlo do občinske davščine na tujski promet. V konjunkturnih letih 1920—1924 je bila uvedena ta davščina v vseh slovesnih mestih, a so jo kasneje v Mariboru in Celju opustili. V Zagrebu je znatno nižja ko v Ljubljani, kjer je bila leta 1935/36. znižana na 10 odstotkov, nato pa zopet povišana na 15 odstotkov. Napačno je, če se sredstva za tujski promet iščejo v tujskem prometu, temveč bi se moral iz celotnega proračuna določiti za tujski promet določen odstotek.

Če se je hotelska davščina že enkrat znižala, ni prav, da se je v teh kritičnih časih zopet zvišala. Vsekakor se mora ta davščina vsaj omiliti.

Nato je enako obširno poročal tudi o zgodovini davščine na potrošnje, ki izvira tudi iz onih let 1920—1923, ko je bila konjunktura na višku in ko je bilo še živahno v gostilnah. Podrobno je opisal, kako se je ta davščina razvijala in nato poudaril njeno škodljivost za gostilniški obrt. Pred letom dni se jim je reklo, da morajo potrpeti zaradi ozdravljenja mestnih financ, toda vedno ne morejo prenašati te davščine, ker je preobčutna. Upoštevati je vendar treba, da gostilničarji itak že plačujejo od vseh pijač trošarino, da je samo od mesta obdačen vrček piva za 1 din. Občinske davščine na potrošnje absolutno ni

mogoče v celoti prevaliti na konsumenta, zlasti še zaradi konkurence, ki jo delajo ljudske kuhinje in meščanske kuhinje, ki ne plačujejo nobene davščine, a delajo prav to ko gostilne, samo da so brez obrtnice.

Izvajanja g. Majcena so napravila močan efekt in bila sprejeta z glasnim odobravanjem.

Obč. svetnik Ivan Bahovec

je nato pozdravil zborovalce v imenu zadržanega župana dr. Adlešiča. Nato je omenil, v kako težkem stanju so bile mestne finance. Bilo je nad 200 milijonov dolga, plačevali se niso več v redu obresti in še manj zneski za amortizacijo posojil. Nič manjši letični dolgovi se niso plačevali in trajalo je tudi 6 mesecev, da so se te tekoče obveznosti plačale. Bil je vedno na tem gospodarskem stališču, da se sme potrošiti le toliko, kolikor se ima. Ne sme biti, da bi sin za očeta plačeval dolgove. Zato tudi proračun ne more dati posebnih zneskov za razne potrebe. Zboljšanje bo nastalo šele leta 1943., ko bo plačano obligacijsko posojilo. Sedaj se je moglo storiti le najnujnejše in tako so se zvišali prejemki najnižje plačanim delavcem.

G. Bahovec je navajal dalje, da so tudi drugi stanovi obremenjeni in tako plačujejo grosisti uvoz-

nino. Omenil je dalje visoke izdatke občine za tramvaj. Vse to je treba imeti pred očmi, ker ne gre le zahtevati od občine, temveč ji je treba dati tudi potrebna sredstva.

Omenil je nadalje lepo sodelovanje, ki je zavladovalo med obrtnim odsekom občine in gostilniškim združenjem. Vse prošnje za koncesije so se reševale le v popolnem soglasju z združenjem. To dokazuje, da je imela občina razumevanje za potrebe gostilničarjev. Tudi v bodoče se bo skušalo ustrezni gostilničarjem.

Posebej pa je poudaril, da se sedaj vsaka para porabi tako, kakor je sklenil finančni odbor in da se nič ne zapravlja.

Nato je dal še nekatera pojasnila k obč. proračunu dr. Grošelj. — Upoštevati je treba, da je občina zelo obremenjena z dajatvami za državo in banovino. Nad 10 milijonov din plača občina v ta namen.

Nato je omenil davščino na potrošnje, ki se je uvedla na predlog združenja gostilničarjev.

O konkurenci zasebnih kuhinj se je na občini že razpravljalo in se bo skušalo ugoditi zahtevam gostilničarjev.

Upoštevati je treba tudi to, da je občina po zakonu o mestnih občinah vezana pri določevanju davščin. Razložil je tudi nekatere druge ugovore proti proračunu in na koncu poudaril, da je sedanji predlog šele osnutek proračuna in da bo finančni odbor gotovo upošteval vse želje gostilničarjev, v kolikor mu bo le mogoče.

V debato so nato posegli še gg. Dolničar, Majcen, Bahovec in drugi, nakar so bile sprejete naslednje

resolucije:

1. Hotelska davščina, ki obremenjuje samo obrtno oddajanje sob, se mora zmanjšati vsaj na polovico, ker tako visoke dajatve Ljubljana ne prenese glede na posest predvsem poslovnih ljudi in tujcev. Ker Ljubljana ni letoviško mesto, kar dokazuje namen bivanja tujcev v našem mestu, se najmanj 95 odstotkov gostov pritožuje pri hotelirju nad to visoko takso, ker jim občina za to ne nudi ničesar. Če hoče mestna občina kljub temu dobiti enako vsoto iz tega naslova, naj pritegne k obdačenju s splošno dajatvijo vse privatne oddajalce sob, ki naj jo plačajo vsi oni, ki prihajajo v naše mesto poslovno, ali kakor koli, a ne bivajo v mestu stalno. Izvzamejo naj se samo dijaki.

2. Socialna davščina na potrošnje naj se v celoti odpravi. Ta davščina je krivična, ker jo plačuje samo gostinstvo. S to davščino naj se obremenijo vsi pridobitniki ali pa naj se nihče ne obremenjuje. Če že hoče občina pridobiti iz naslova potrošnje sedanje dohodke, naj obremeni vse, kar človek kupuje, ne sme pa posebno obremenjavati samo jed in pijačo v gostilni in kavarni.

3. Spremenijo naj se določbe pri zaračunavanju vodarine tako, da bo štel vsaj 5 hotelskih sob za 1 privatno stanovanje z najvišjo najemnino, ki predvideva po vodarini dovoljeno množino vode po 500 litrov dnevno.

4. Zahtevamo, da se nujno uredi kontrola jedil, ki se ponujajo javno po cenah, ki ne morejo ustrezati dejanskim stroškom in tudi ne zakonu o živilih.

5. Zato zahtevamo, da mestna občina takoj ustanovi urad, ki bi kontroliral vsa vina, ki se točijo v različnih manjših lokalih, da se prepreči prodajanje pijač, ki ne ustrezajo zakonu o vinu. Ponujanje takih psevdov in po nizki ceni ogroža vse boljše naše obrate, ki hočejo točiti samo pristna vina.

6. Apeliramo na mestni svet, da prepove gostinske obrate na velesejmu in na veselilnem prostoru velesajma po 20. uri.

7. Apeliramo na odločujoče činitelje, da ukrenejo vse potrebno, da bo naša obrt zadostno zastopana tudi v občinskem svetu. Po davčni moči naše obrti nam pripada najmanj 5 mestnih svetnikov.

8. Nujno predlagamo, da se za naše obrate poceni električni tok po 8. uri zvečer, ker imajo po tej uri vse elektrarne preveč toka na razpolago. Cena toku naj se zniža vsaj na 1'50 din za kilovatno uro, saj bo tudi pri tej ceni elektrarna še dobro zaslužila.

9. Uredba o turističnih krajih se naj tolmači na ta način, da morejo določila te uredbe stopiti v veljavo v onih občinah, v katerih dosega prenočitve na posameznega posetnika vsaj število 5, ker le pri taki frekvenci je možno kriti vse neposredne dajatve, ki jih predvideva ta uredba. Ločiti je treba predvsem prehodna mesta in mesta z obiskom poslovnih ljudi od pravih letovišč in zdravilišč.

10. Zahtevamo oporo javnosti in prosimo zastopnike tiska, da vedno in povsod pravilno tolmačijo težnje in skrbi našega stanu, ker le na ta način je mogoče s sodelovanjem ustvariti mnogo dobrega za naš tujski promet, ki edino more postati za našo revno Slovenijo še plodonosna gospodarska panoga.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 25. januarja objavlja: Pravilnik o notranjem gospodarjenju s šolsko imovino in o uporabljanju posebnih dohodkov v državnih gospodinjstvih šolah in učiteljskih gospodinjstvih šolah.

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

Ze v 24 urah

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje firme:

»Arbor« lesna trgovska in industrijska družba z o. z. v Ljubljani. Obratni predmet med drugim: nakup in prodaja vsakovrstnega lesa, obdelanega in neobdelanega, oglja in lesnih izdelkov, nakup, najem in ustanovitev ter obratovanje žag, nakup, prodaja in izkoriščanje gozdov. Osnovna glavica v višini 200.000 din je vplačana v celoti. Poslovodje: Anton Reschitz in Peter Grassi, trg. v Ljubljani. Družbo zastopata poslovodja kolektivno.

Anton Bučar, trgovina s tekstilnim blagom na debelo, družba z o. z. v Ljubljani. Obratni predmet: trgovina in agencija s tekstilnim blagom kakršne koli vrste na debelo in komisijska zaloga tekstilnega blaga. Osnovna glavica v višini 250.000 din je vplačana v gotovini. Poslovodje: Anton Bučar, trgovski zastopnik v Ljubljani in Henrik Schmieger, trg. v Ljubljani. Družbo zastopata vsak poslovodja samostojno.

Mitroprodukt — Srednjeevropska družba za predelovanje deželnih pridelkov z o. z. v Ljubljani, besedilo tudi v hrvatskosrbskem jeziku in v nemščini. Obratni predmet: posredovanje, kupovanje in prodajanje, industrijsko predelovanje in izvoz deželnih pridelkov v kraljevini Jugoslaviji. Osnovna glavica v višini 200.000 din je vplačana v celoti. Poslovodji: dr. Ivo Ražem, direktor v Zagrebu in Karel Lietz, trg. v Zagrebu. Družbo zastopata vsak poslovodja samostojno.

Ferenčak & Šetine, trgovina z manufakturo, konfekcijo in modo na drobno. Javna trgovska družba, Maribor. Družbeniki: Karl Ferenčak in Martin Šetine, oba trgovca v Mariboru. Družbo zastopata oba poslovodja samostojno.

Benko Josip ml., trgovina z govejo živino, svinjami, perutnino v živem in zaklanem stanju ter s konji na veliko, Murska Sobota. Imetnik Josip Benko ml., trgovec v Murski Soboti.

Jakoš Anton, Stična. Obratni predmet: trgovina in izvoz z živino na debelo, živimi in zaklanimi prešiči in teleti.

Klepej & Kopač, podjetje za strojogradnjo, Strmec pri Laškem. Obratni predmet: projektiranje in izdelovanje strojnih konstrukcij, izdelovanje vseh strojnih delov, specialno zobata kolesa vseh vrst, generalna reparatura tekstilnih in drugih industrijskih strojev, krožnih črpalk, eksplozivnih motorjev, strojčev iz vseh panog obrti, kinoprojektorjev, razna specialna strojna dela in tehnični nasveti. Družbeniki: Klepej Rudolf, strojno ključavničarski mojster in Mirko Kopač, zasebni uradnik v Laškem. Družbo zastopata oba družbenika skupno.

Vpisale so se naslednje izpremembe in dodatki:

Josip Fridrich, trgovina z mešanin blagom na drobno in trgovina z vsemi vrstami žita na debelo, Beltinci. Obratni predmet: odlej: Trgovina z deželnimi pridelki. Lastnik Fridrich Josip ml.

Michael Goldschmig, umetni mlin, Fram. Besedilo odslej: Goldschmig Karol, lastnik Karol Goldschmig iz Frama.

Ivan Jelačin, trgovina z mešanin blagom na debelo in drobno in izdelovanje cementnin. Obratni predmet: trgovina z mešanin blagom na veliko in malo. Vpiše se samostojna prokura Anice Škulca, poslovodkinje v Ljubljani.

I. Knez, Ljubljana. Vpiše se Ivanu Vrančiču podeljena kolektivna prokura.

Novinski biro, družba z o. z. v Ljubljani. Spremenila se je druž-

vena pogodba. Obratni predmet: odlej: nakup in prodaja patentiranih predmetov ter tehničnih in galanterijskih novosti na lasten račun, vnovčevanje patentov in izumov doma in v tujini, založba časopisov in propagandne literature o izumih in novostih. Izbrise se poslovodja Ela Križman, vpiše pa se poslovodja Oskar Černe, trgovec v Ljubljani.

»Greinitz«, industrija železa d.

d. železarna Muta, Maribor. Izbrise se član upravnega sveta dr. Alojzij Juvan.

»Martinušič in drug«, tovarna usnja, družba z o. z., Ljutomer. Firma se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator Gjur Martinušič, prokurist v Ljutomeru. Splošno jugoslovensko bančno društvo d. d., Beograd — podružnica Ljubljana. Izbrise se član upravnega sveta Oskar Pollak.

Dražba „Divje kože“ v Ljubljani

(Poročilo o dražbi krzna dne 23. januarja 1939.)

Kvaliteta krzna, ki je bilo vposlano v Ljubljano skoraj iz vseh predelov naše države, je bila v splošnem srednja. Najboljše so bile kune belice in gorske lisice. Slabo je bilo krzno poljskih lisic in posebno dobro tudi ne kun zlatie; zadnje so kljub temu dosegle ceno, ki je do 35% višja od one na zadnji dražbi v Leipzigu.

Na prodaj je bilo največ lisic, za katere žal še vedno ni zanimanja. Upoštevati je sicer treba, da se je zadnje leto v nekaterih državah trgovina s krznom preusmerila, da obstoje devizne težkoče in ostre uvozne omejitve, kar vse vpliva na trgovino s krznom in na njih ceno. Lisic je na tujih tržiščih dovolj in doma še vedno preveč. Svoječasna visoka cena lisicam je premotila naše lovce, da so plenili v svojih loviščih lisice tudi s strupom. Morda je baš strup kriv, da je število vpljenjenih lisic vsako leto preveliko in da so zato cene znatno padle in deloma sploh ni zanimanja. Na avkciji se je prodala komaj ena tretjina lisic; ostane pride na dražbo meseca marca, ko bo mogoče položaj že bolj razčiščen in izvoz olajšan.

Zanimivo je, da so kupovali kupci krzno v ponedeljek dopoldne v prosti prodaji na sejmju in ga popoldne deloma izročali v prodajo na dražbi, kjer so dosegli višje cene.

Krzno se je kupovalo za Anglijo, Francijo, Nemčijo in domačo uporabo v državi.

Dosežene cene za prvovrstno krzno so naslednje:

	din
lisice poljske	100'—
lisice gorske	140'—
lisice, posebni kosi	180'—
kune zlatice	1000'— do 1320'—
kune zlatice, posebni kosi	1500'—
kune belice	550'— do 600'—
dihurji	80'— do 110'—
vidre	320'— do 400'—
zajci zimski	7'—
srne zimske	9'—
srne letne	16'—
jeleni	40'—
damjaki	13'—
jazbeci	70'— do 76'—
divje svinje	10'—
divje mačke	50'—
pižmovke (Bisam)	25'—

Prihodnja dražba bo 6. marca 1939.

Povpraševanja po našem blagu v tujini

- 1 — New York: klej,
- 2 — Bologna: seme za povrtnice, sadje in razne rastline,
- 3 — Varšava: bolhačev cvet,
- 4 — Milan: suhe deske za pohištveno industrijo (jelove, topolove in bukove deske).
- 6 — Silema, Malta: tekstilni proizvodi,
- 7 — Pariz: ponuja se zastopnik za razne industrijske izdelke,
- 8 — Rotterdam: prednji deli čevljev.
- 9 — Tallinn (Estonska): klobuki za gospode in dame ter tuljci za ženske klobuke;
- 10 — Tripoli d'Africa: rezan mehki in trdi les iz dravske in savske banovine za Libijo;
- 11 — Los Angeles (U. S. A.): preproge;
- 12 — Milan: les;
- 13 — Rim: sveža in predelana riba ter ribji odpadki;
- 14 — Minneapolis (U. S. A.): miniaturni umetniški predmeti;
- 15 — Santa Cruz de Tenerife (Kanadski otoki): koruza (1000 t) zadnje žetve, garantirano suha in zdrava, v vrečah po 60 oz. 100 kg;
- 16 — Bruselj: ustrojene kože;
- 17 — Mistec Králove (Češkoslovaška): trska.

Ponudbe tujega blaga:

- 1 — Rim: išče se zastopnik za kmet., gradbene in cestne stroje,

Interesenti naj se za naslove obrnejo na Obaveštajni odsek Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, Beograd, Ratniški dom. Pri tem naj navedejo svoje ime in številko, pod katero je ponudba objavljena.

Zunanja trgovina

V Parizu se je ustanovila družba Société d'Expansion commerciale franco-yougoslave, ki naj poveča trgovinske stike med Jugoslavijo in Francijo. Družbena glavica znaša pol milijona frankov. Družbo so ustanovile tri francoske družbe.

V italijanskem kliringu je Narodna banka izplačala dne 23. januarja klirinške nakaznice s št. 22.260 z dne 10. januarja 1939.

Bolgarska bo v sedanji izvozni sezoni izvozila skupno 12 milij. kg suhih češpelj. V sezoni 1935/36., ki je bila najboljša sezona, je izvozila Bolgarska samo 10 milij. kg suhih češpelj v vrednosti 100 milijonov levov. Večino suhih češpelj je izvozila v Nemčijo in Češkoslovaško. Proizvodnja električnih žarnic v Romuniji stalno narašča. Mesečna proizvodnja je lani narasla že na 6660 kg žarnic, dočim je znašala v l. 1937. samo 4210 kg.

Po najnovšem dogovoru med Romunijo in Združenimi državami Sev. Amerike bo imela Romunija posebnega trgovinskega zastopnika v New Yorku, U. S. A. pa svojega v Bukarešti.

Anglija je te dni kupila v Romuniji 48.000 ton pšenice. Tudi Francija bo povečala svoj uvoz žitaric iz Romunije za 36%.

Italijanska družba za izkoriščanje petrolejskih ležišč v Albaniji je dobila od italijanske vlade nov kredit v višini 300 milijonov lir.

Ustanovila se je italijansko-mehiška trgovinska zbornica, da bi se povečali trgovinski odnosi med Italijo in Mehiko. Italija bo dobavila Mehiki tri parnike za prevoz petroleja, od katerih bo vsak imel po 14.000 ton, poleg tega pa še pet motornih ladij po 9000 ton. Ladje morajo biti dobavljene Mehiki do leta 1940. Italija bo dobila te ladje plačane z nafto.

Med Italijo ter Chilejem in Urugvajem so se začela pogajanja o dobavi električnih železniških voz.

Na podlagi sporazuma med vlado gen. Franca in italijansko vlado bo dobila Italija iz Španije v letošnjem prvem polletju 45.000 ton železne rude.

Doma in po svetu

Grof Ciano je ob odhodu iz naše države na Rakeku sprejel naše novinarje ter jim med drugim izjavil, da odhaja zelo zadovoljen s svojega štiridnevne obiska iz Jugoslavije. Uspeh njegovih posvetovanj z min. predsednikom Stojadinovićem je pomemben za pomiritev v tem delu Evrope. Zlasti mora podčrtati svoje iskreno spoštovanje do Nj. Vls. kneza-namestnika Pavla, ki ga je dvakrat sprejel z vso njemu prirojeno ljubeznivostjo. Z dr. Stojadinovićem je imel zelo pristrčne razgovore. »Naše sodelovanje je bilo poglobljeno in se bo v istem pravcu nadaljevalo.« je izjavil grof Ciano. »Vsi imamo najboljšo voljo, da vsestransko olajšamo popolno pomirjenje v vsej podonavski kotlini.« Opozarja pa, da je vsako dejanje italijanske diplomacije storjeno v okviru osišča Rim—Berlin. Na koncu svoje izjave je izrekel svojo zahvalo jugoslovanskemu tisku, ki je tako iskreno podprl njegova stremiljenja ter gre temu tisku velika zasluga, da se je v dveh letih zgodilo to, kar se je zgodilo.

Na vprašanje jugoslovanskih novinarjev, če ga bodo mogli kmalu zopet pozdraviti v Jugoslaviji, je dejal zunanji minister grof Ciano, da odpotuje v kratkem v Varšavo, da pa ni samo od njega odvisno, če bo mogel v kratkem potovati skozi Jugoslavijo, da drugod nadaljuje svoje pomirjevalno delo. Časnikarji so razumeli, da gre za morebiten obisk Bukarešte.

Glede vsebine gospodarskih pogajanj je izjavil zun. minister grof Ciano, da o njih vsebini še ne more govoriti, da pa bodo kmalu znana javnosti.

Ministrski predsednik dr. Stojadinović je dal dopisniku »Petit Parisien« izjavo o stališču naše vlade do židovskega vprašanja. Dejal je, da ni v Jugoslaviji antisemitizma. 80.000 jugoslovanskih židov ima popolno enakopravnost z drugimi državljani. Ne more pa Jugoslavija sprejemati novih beguncev, ker je imela dosedaj že velike izdatke z ruskimi begunci. Tudi ne more dopustiti, da bi se začasnji, samo za tranzitna potovanja skozi Jugoslavijo dani vizumi, zlorabljali v sredstva za trajno bivanje v Jugoslaviji.

Tehnična jugoslovanska vojna mislija je prišla v spremstvu itali-

janskega vojnega atašeya v Beogradu v Milan. Od tu je odpotovala v Brescio, kjer si bo ogledala tamkajšnja industrijska podjetja.

Po 16dnevem iskanju so našli v franciškanski cerkvi v Dubrovniku grob pesnika Gundulića. Grob leži pred glavnim oltarjem, kjer so ob slovesnih prilikah prižigali sveče in polagali vence.

Naša država bo tudi letos uradno sodelovala na Leipziškem velesejmu, ki bo od 5. do 10. marca. V Osijeku se ustanovi apelacijsko sodišče. Nameščen bo v palači bivše oblasti uprave.

Predsednik Roosevelt je naslovil na kongres poslanico, da se veljavnost zakona o stabilizaciji valut podaljša še za poldrugo leto.

Hitlerjev adjutant kapetan Wiedemann je bil imenovan za nemškega generalnega konzula v San Franciscu.

Propagandnemu ministru Göbbelsu je dovolil Hitler daljši dopust.

Tuji diplomati in tuji državljani so začeli zapuščati Barcelono in odhajajo na vojne ladje svojih držav.

Poročila se je italijanska princesa Marija Savojska s princem Luisom Burbonskim. Na čelu poročne spreveda so bili italijanski kralj, bolgarski kralj Boris, španski kralj Alfonz XIII. in princ Piemontski.

Iz Nemčije se je izselilo, odkar so prišli na vlado narodni socialisti, 244 tisoč židov. Od teh se je naselilo v Franciji 20.000, v Angliji, Švici in Nizozemski po 12.000, v Ameriki 90.000 (v USA 60.000), v Aziji, v glavnem v Palestino 50.000, v Afriko 6000 in v Avstralijo 2000.

V japonskem rudniku Ohnouva v provinci Fukuoka je nastala silna eksplozija, ki je porušila skoraj ves rudnik. Dosedaj so izkopali 65 mrtvih in ranjenih rudarjev, 70 pa jih je še zasutih. Ni upanja, da bi te še mogli žive rešiti.

Trgovinski in kompenzacijski sporazum z Grško

Kakor je zbornica ugotovila, ta sporazum do konca meseca novembra 1938 ni bil odpovedan. Zato velja do konca meseca maja t. l.

Radio Ljubljana

Četrtek dne 26. jan. 12.00: Plošče 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Violina in kitara (prof. K. Jeraj in Stanko Prek) — 14.00: Napovedi — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Deset minut zabave — 20.00: Koncert radijskega orkestra — 21.10: Klavirski koncert ge. Mirce Sancin iz Celja — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Sramel »Skrijanček«.

Petek dne 27. jan. 11.00: Solska ura: Svetosavska proslava (Brezposelni učiteljski abiturienti) — 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Češki, slovaški in ukrajinski napevi (plošče) — 14.00: Napovedi — 18.00: Delo kmečke gospodinje v zimskih mesecih (ga. Franja Brodar) — 18.20: Pesmi Josephine Bakerjeve (plošče) — 18.40: Francoščina (doktor Stanko Leben) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zanimivosti — 20.00: O jazzu v besedi in zvoku (Vladimir Golob) — 20.30: Koncert. Gdč. Sonja Ivančič in radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.30: Angleške plošče.

A. Šarabon LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe

Veletgovina s specerijo

Velepražarna za kavo

Mini za dišave

Glavna zaloga rudniških vod

Brzjavni naslov:
ŠARABON LJUBLJANA
Telefon št. 26-66
Ustanovljeno leta 1886

Lipski pomladni sejem 1939

Začetek: 5 marca

60% popusta na nemških železnicah, znatni popusti v drugih državah

Vsa pojasnila dajejo: Zvanični biro lajpcijskog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33/1.

in častni zastopniki:

Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Tyrševa 33 — Telefon 27-62

in

Josip Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25 — Tel. 20-97

Trgovci! Visok zaslužek!

V Vašem lastnem interesu je, da v Vaši trgovini forsirate prodajo „AGA“ za masažo s smrekovim ekstraktom. — Nudim Vam najvišji mogoči zaslužek in posebna novoletna darila

Zahtevajte cenik!

„AGA“ za masažo
Samoprodaja za dravsko banovino
Dolinšek Vitomir
Celje